

Izaja vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: nika
sv. Franciška Asiskga št. 20, I. nadstropje. — Dopis naj se pošilja ured-
ništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. —
Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik koncesije lista
Edinosti. — Tisk tiskarne Edinosti. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, po
leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot;
emirnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot, oglasi denarnih zavodov mm
po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema
inserter oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi
Edinosti. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Franciška As. 20.

Iz Jugoslavije.

Seja opozicijskega bloka.

BELGRAD, 7. V torek se je sestal opozi-
cijski blok v dvorani narodnega predstavi-
ništva, da razpravlja o položaju. Konferen-
ca se je udeležilo 121 narodnih poslancev. Za
predsednika je bil izbran dr. Medaković, za
podpredsednika pa bivši minister Gostinčar
in dr. Pavelić. Prvi je govoril bivši ministri
predsednik Stojan Protić, ki je podal poročilo
o položaju. Nato je govoril dr. Trifković, za
njim pa narodni poslanec Smodej, ki je pou-
darjal, da opozicijski blok ne sme prizna-
vati volitev, ki bi se vršile na temelju okro-
iranega volilnega reda. Potem je Jugoslovanski
klub podal svojo resolucijo, v kateri zahteva,
da narodno predstavništvo vzdrži do konsti-
tucije in da vzame takoj v pretes zakonski
načrt o volitvah. Na predlog članov Narod-
nega kluba dr. Driekovića in dr. Hanžeka bi
se imela ta resolucija izdati v obliki mani-
festa. Končno sta govorila še narodna po-
slanca dr. Peleš in Vasić, nakar je bil iz-
voljen odbor, sestavljen iz zastopnikov vseh
klubov, ki bi sestavil manifest. 3. t. m. po-
poldne je bila tudi plenarna seja, kjer so se
izrekli definitivni zaključki.

Ureditev volilnega vprašanja.

BELGRAD, 7. »Politika« javlja: Vprašanje
o načinu, kako se bodo vršile volitve narodnih
poslancev, je že skoro popolnoma rešeno.
Nove volitve se bodo izvedle na podlagi srb-
skega volilnega zakona, čigar voljavost se
bo razširila na vsa država, seveda z nekate-
rimi izjemami. Na ta način je odpadla
potreba nove zakonske predloge, ki je itak
izzvala nevoljo tako zaradi nejasnosti, kakor
tudi zaradi nekaterih reakcijskih določb.
Glavna izjemna je, da se bo volil po en
poslanec za vsakih 40.000 prebivalcev, tako
da bo štel parlament 320 poslancev. Za sedaj
se bo glasovalo po splošnem volilnem pravu,
to je, volilno pravico bo imel vsak polnoletni
moški, ki ni izgubil državljanstva pravic, brez
oziroma na to, ali plača kak davka ali ne. Že-
nske ne bodo imele volilne pravice. Volilo se
bo po volilnih okrožjih, katerih bo 80.

Netočne vesti o sporazumu med strankami.

LJUBLJANA, 7. Z ozirom na vesti o do-
končni sestavi deželne vlade za Slovenijo
poročajo tiskovno jugoslovanske socialno-
demokratske stranke v Ljubljani, da po-
gajanja med strankami glede sestave deželne
vlade še niso končana in da so torej vse to-
zadnevne vesti glede doseženega sporazuma
med strankami, vsaj dokler se tičejo soci-
jalnodemokratske stranke, netočne.

Praznik narodnega uedinjenja v Dabrovniku.

SPLIT, 7. Praznik narodnega uedinjenja
je potekal v Duhovniku na najslavnejši način.
Na predvečer je sviral po mestu godba in so
se vršile manifestacije. Drugi dan so bile hiše
okrašene z narodnimi zastavami. Po veliki
maši, ki jo je daroval škof dr. Marčelić in po
pravoslavni službi božji, ki jo je opravil pro-
to Barbić, so se zbrali zastopniki državnih,
deželnih in občinskih oblasti v knežjem dvoru,
kjer je govoril glavni dr. Petrović. Naglašal
je zasluge našega vladarja za uedinjenje na-
šega naroda in pozivljaj, naj izvršujejo vsi dr-
žavljeni dolžnosti, katere jim nalaga nova
država. V imenu meščanstva mu je odgovorjal
župan dr. Čingrija, v imenu katoliške duhov-
ščine in ljudstva škof dr. Marčelić, a v imenu
pravoslavne duhovščine in ljudstva proto
Barbić. Nato so čestitali načelniki uradov in
zastopniki društev.

Praznik narodnega uedinjenja v Boki Kotorski.

SPLIT, 7. Obletnica obstoja naše države
se je praznovala v vsem okraju Bocke Kotorske
na zelo slovesen način. Na predvečer je na-
znajljalo streljanje topov začetek slovesnosti.
Druga dne zjutraj je bila budnica in so stre-
ljali topovi. Dopoldne se je vršila svečena
služba božja, nato pa slovesna seja občinskega
sveta. Trgovine so bile zaprte, vsa dr-
žavna in zasebna poslopja so bila okrašena
z zastavami. Po mestu so se vršile manifesta-
cije v slavo uedinjenja, kralja Petra in pre-
sidentaslednika Aleksandra.

PODLISTEK

Za staro pravdo.

(58)

Avugst Senoa: Seljačka buna. — Zgodovinska
povest iz XVI. stoletja.

»Ej, vran črni! Tudi srce hoče od nas?
Nikdar! Nikdar!

XL

Kakor tresk je pretresel vsa srca Hrvat-
skega plemstva glas, da je ban Peter pod
zidanimi Suseda od podbana Ambroza pora-
žen, da banska zastava, ta znak hrvatskega
junajstva proti nevernosti, raztrgana in zlom-
ljena leži v blatu in krvi. V prvi hip je bil
vsakdo osumljen zbog te nezasišane sramote;
nihte ni mislil na to, ali je velika ali ple-
mić, ali ga sorodstvo ali konist veže na bana
ali podbana. Samo to je bilo vprašanje vsakdo:
»Kdo je imel prav? Kaj bo iz tega?« Ničje
ni zna odgovora. Nihi ne sam modri knez

ki so ga zasledile poljske čete. Levo krilo na-
predujočih poljskih čet se nahaja pri Žitomiru,
desno pa pri Kamenjencu Podolskem.

Vstaja na Krimu.

BEROLIN, 9. Iz Moskve poročajo: Vstaja
na Krimu se je močno razširila. Boljševiki
so se poslastili teodozijske luke in razstrelili
dva z vojnimi materialom obložena parnika.
Krimski boljševiki ogrožajo Taganrog in Ro-
stov. Zasedli so že velik del obali.

Boljševsko-poljsko premirje.

CURIH, 10. (S.) Kakor javlja neka nemška ra-
diobrojavnica, je bilo sklenjeno med boljševiki in
Poljaki desetinno premirje, da se omogoči po-
vrnitev talcev in beguncev iz Rusije.

Iz Madžarske.

Vzpustavitve zakonskih določb za inozemske
državljanke.

BUDIMPEŠTA, 9. Išla je naredba mini-
strstva za zunanje stvari, s katero se raz-
veljavlja svoječasno izdana naredba ljudskega
poverjenika za zunanje posle, ki določa, da
se v prostorih (lokalitetah) inozemskih poda-
nikov sme izvesti sodno postopanje le s pri-
voljenjem ljudskega poverjenika za zunanje
stvari in v prisotnosti njegovega zastopnika.
Vselej splošne vzpostave zakonitega stanja
veljajo odsej za inozemske državljane postave
in naredbe, ki so veljale pred ustanovitvijo
republikanske svetov.

Posredovanje angleškega odposlanca zaradi
spopada madžarskih čet z jugoslovanskimi
stražniki.

BUDIMPEŠTA, 9. Predsednik angleške vo-
jaške misije Gorton je prišel sredi pozno v
uradi predsedstva ministrskega sveta. Mini-
stri so imeli sejo; Gorton se je dolgo po-
govarjal z ministrskim predsednikom Huszarjem.
Po pogovoru je predsednik politični poveljnik
vrhovnega štaba madžarske narodne vojske,
s katerim se je pomudil več časa; prisoten je
bil tudi vojni minister Friedrich. Zagotov-
ljeno je, da se je v razgovoru angleškega ge-
nerala s člani madžarskega kabineta razpravi-
ljalo o spopadu jugoslovanskih in madžarskih
čet v Alao-Lendvi na murskem otoku. Nato
je sprejel general Gorton poveljnika madžar-
skega vrhovnega štaba, od katerega je dobil
razna pojasnila.

Pomankanje moke in kruha v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 9. Prehranjevanje s kruhom
postaja tu od dne do dne težavnejše. Minulo sredo
je poslal magistrat pekom samo 15 vagonov moke,
naslednjega dne pa samo 7 vagonov. Takašnje
aprovizijske oblasti so v velikih skrbah za pri-
hodnost. Včeraj so bile prodajalne pekov brez
kruha. Prebivalstvo se postavlja že zvečer v vrste.
Da dobi naslednjega jutra kruha. Ministrski svet
se je bavil na včerajšnji seji s težavnim aprovi-
zacijskim vprašanjem in z zadevo tučev. Do-
mitzky, minister za notranje zadeve je predlagal,
naj se pošljejo vsi tuji v tabor za interniranje.

Iz Romunske.

Nameni madžarskih poslancev romunske
zbornice.

KOLOSVAR, 9. Romunski tiskovni urad
poroča: Madžarski poslanci romunske zbor-
nice so sklenili, da se hočejo aktivno udele-
ževati parlamentarnega dela. Izdali bodo ma-
nifest na madžarsko prebivalstvo Velike Ro-
munije, kjer bodo razvili svoj program. Poz-
noje nameravajo sklicati velik madžarski ta-
bor v Marosvasarhely. Ti poslanci žele pred-
vsem popepelovati gospodarske odnose med
Romunijo in Madžarsko in delovati za per-
sonalno unijo med obema državama.

Zbiranje romunskih čet ob Tisi.

DUNAJ, 10. (S.) Javila se, da zbirajo Romuni
čete v Transilvaniji in da utrjujejo breg reke
Tise.

Romunske čete zasedejo Romunski prisojeno
ozemlje.

BUDIMPEŠTA, 8. (S.) Romunske čete so za-
sedle ozemlje onstran Donave pri Silistriji, ki je
bilo prisojeno v bukareški pogodbi leta 1913. Ro-
muniji.

Novi romunski kabinet.

BUKAREST, 9. (S.) Novi kabinet je sestavljen
takole: Aleksander Waida ministri predsednik
in minister za zunanje zadeve, general Averescu mi-
nister za notranje zadeve in general Rascianzo
trgovinski minister.

Upori na Sedmograškem.

BUDIMPEŠTA, 9. »Okus« o uporih
na Sedmograškem: V mestu Gyula-Fehervar
se je pobunilo moštvo romunskega pešpolka
Abram Janku, ki se izopoldnuje v Sedmo-
graška. En bataljon tega polka je bil na-
stanjen v Banatu. Kakor hitro pa je izvedel

slavne kraljevine Hrvatske vsaka junaška

desnica bila neprecenljiva, ko je bila vsaka
kaplja junaške krvi vredna zlata, v tem tren-
utku, ko bi se morala vsa srca junaškega
naroda združiti v eno junaško srce, ko bi mo-
rale vse plemenite duše dihati z istim dihom
— navdušenjem za svobodo svojega oltarja in
ognjišča — v tem hipu — o j sramota! — je
padla zastava banska, ne na junaškem bojišču
stare hrvatske slave, ampak v sebičnem sporu
zasebne lakomnosti — kladi sta se dve glavi
kraljevine za plen, ter sta, sami pobesneli,
s krvavim razdorom iznova klicali iz pelda
se vrage, ki so skozi stoletja zatirali to lepo,
to nesrečno našo domovino.

Kaj Turčin? Kaj Nemec? Kaj Sokolović?
Kaj zakon? Kaj pravica? Kaj svoboda? Kaj
domovina? Kaj vse to? Naš — nič! Plen,
grabež, zavist, lakomnost, srd proti ardu, kri
proti krvi, strašna, globoka mrznja, zastrep-
ljenje tiste krviške duše, ki se priganja na
bratu, ne očetu, ne materi, ne samemu Bogu!

bataljon novice iz svojega domačega kraja,
se je polastil železniškega vlaka ter se samo-
voljno odpejal domov. Ukrotili so ga samo
na ta način, da so razdeli železniško progo.
Vlak je skočil s tira, pri čemer se je smetno
ponesrečilo več vojakov. V Sabinju je izbruhnil
upor tudi med romunskimi legionarji, ki so
se borili v Italiji. Upor so potlačili šele v
polničem boju s pomočjo strojne. Vselej
vstaje v Sabinju je bilo aretiranih dosedaj 400
oseb, proti katerim je uvedena kazenska pre-
iskava.

Iz Nemčije.

Razprava v ministrskem svetu o ententni notl.
BASEL, 10. (S.) Iz Frankfurta poročajo: Mini-
strski svet je sklenil v svoji včerajšnji seji,
da odgovori čim prej na ententno noto. Besedilo
nemškega odgovora se predloži danes narodni
skupščini, tako da se pričakuje, da se odpošlje
popoldne ali zvečer odgovor v Pariz. Nemška vlada
vztraja na stališču, da je zahteva po izročitvi
400 tisoč ton lučnega materiala nesprejemljiva.

Nemčija mora izdati tajnosti izdelovanja streliva.

FRANKFURT, 10. (S.) »Frankfurter Zeitung«
poroča iz Berolina: Ententa je izročila vodstvu
nemških kemičnih industrij spomenico, v kateri
zahteva, naj se ji, po določbah mirovne pogodbe,
izdajo tajnosti v nemškem izdelovanju streliv in
drugih kemičnih izdelkov tekom voine.

Množina izkopane premoga v Nemčiji.

BEROLIN, 9. (S.) Množina premoga, izkopane
meseca novembra, predstavlja 180% množine, ki
je bila izkopana meseca novembra 1913. V prvi
polovici leta 1919. ni znašala izkopana množina
premoga 55% množine, izkopane v odgovarja-
joči dobi leta 1919.

Iz Avstrije.

Polkovnik Cuningham v Jugoslaviji in Avstriji.

DUNAJ, 8. Kakor javljajo listi, je načelnik
angleške vojaške misije na Dunaju, polkovnik
Cuningham odpoval v Jugoslavijo, da za-
gotovi za Dunaj določeno množino živil. V petek
odpotoje na Poljsko, da organizira dovoz pre-
moga v Avstrijo.

Dobavljanje živil iz Jugoslavije.

DUNAJ, 9. Kakor poroča »Neues Achthuh-
blatt«, se je reparacijska komisija bavila z
vprašanjem dobave živil iz Jugoslavije. Po-
svetovala se je o kompenzacijah, ki jih bo
posredovala prometna garnica za blago v
skupnem znesku nad 900 milijonov kron.

Milijon kron za prevzete uprave na zapadnem
Madžarskem.

DUNAJ, 9. V naknadnem proračunu, ki je
bil te dni predložen narodni skupščini, se
nahaja postavila enega milijona kron za pri-
pravljalne odredbe glede prevzeta uprave
na zapadnem Madžarskem.

Uvedba avtonomnih carin na Madžarskem.

DUNAJ, 9. Kakor se govori v industrijskih
krogih, bo Avstrija v najbližjem času vsled
uvedbe avtonomnih carin na Madžarskem
odgovorila z istimi odredbami.

Kongres avstrijskih strokovnih organizacij.

DUNAJ, 9. Na kongresu avstrijskih stro-
kovnih organizacij je državni tajnik Ellen-
bogen izjavil, da Avstrija ne sme voditi poli-
tično zadržane carine. Pozdraviti se mora, da
se sklopi iz Prage prijateljski glasovi. To je
dokaz, da bi se Čehi sami uničili, ako bi nas
hotelu ugončbiti. Ako se ne bi posrečilo, od-
straniti nerazmerje med uvozom in izvozom,
ne bočlo pomagali nobeni finančni načrti in
prišlo bo do finančnega bankrota. Priklapi-
tev k Nemčiji bi bila rešila Avstrijo pred temi
posledicami.

Preureditev vojaške službe.

DUNAJ, 9. Krščansko-socialna stranka
hoče z uvedbo sistema milice doseči izpre-
membe mirovne pogodbe, ker je sedanjí si-
stem prostovoljne vojske predrag. Sistem
prostovoljne vojske bi Avstrijo obremenjal z
več sto milijoni.

DUNAJ, 9. Med koalicijskimi strankami se
je v časopisju razvila zelo ostra debata radi
vprašanja organizacije vojske. Krščansko-
socialna stranka in meščanske stranke oči-
tajo, da je ljudska bramba te vojska social-
nodemokratske stranke.

Predsednik odškodninske komisije na Dunaju.

DUNAJ, 9. Predsednik podkomisije polkov-
nik Smith ter francoski zastopnik Charon sta
dospela na Dunaj in sta v imenu odškodninske
komisije poročala o pogajanjih z vrhov-
nim svetom.

Poslanica tirolskih industrijalcev.

DUNAJ, 9. Poslanica tirolskih industrijal-
cev zahteva, naj deželna vlada prouči vse
državne odredbe gospodarskega, finančnega
in socialnega značaja, preden stopijo v
veljavo.

Mirovna konferenca.

Romunska podpisala saintgermansko pogodbo
in bolgarsko pogodbo.

PARIZ, 10. (S.) General Coandă, romunski po-
oblaščenec, je podpisal noč od 18 v kabinetu
Williamsa Martina zapisnik, s katerim Romunska
sprejema saintgermansko, bolgarsko in manjšinsko
pogodbo.

Delovanje vrhovnega sveta.

PARIZ, 10. (S.) Vrhovni zavezniki svet se da-
nes ni sestel. Tokom Clemenceaujeve odsotnosti
se ne bodo vršile seje. Prihodnja seja se bo vršila
še v ponedeljek. Brzkone se tedaj zaslišita tudi
Renner, Sir Eric Crooke, angleški delegat na mi-
rovni konferenci, do spremljal Clemenceauja v
London.

Odhod ameriške delegacije iz Pariza.

PARIZ, 9. (S.) Ameriško odposlanstvo pri mi-
rovni konferenci je odpotovalo noč; na kolo-

dvoru so je pozdravili Clemenceau in zastopniki
Zedinjenih držav, Anglije, Japonske in Italije.

BREST, 10. (S.) Polk. White in general Bliss
so prispele danes ob 11 v Brest. Vkrkali so se
tako na parnik, s katerim se odpeljejo v Ameriko.

Odhod Stambulinskega iz Pariza.

PARIZ, 9. (S.) Bolgarski ministri predse-
dnik Stambulinski je zapustil Pariz, odkoder se po-
vrne čez Italijo v Bolgarijo.

Clemenceaujev sestanek z Lloydom Georgeom
in Scialojem v Londonu.

LONDON, 9. Večerni listi javljajo, da odpotoje
ministri predsednik Clemenceau jutri v London,
kjer se pomudi 3 dni. Lloyd George, Scialoja in
Clemenceau se bodo pogovarjali o sedanjih naj-
važnejših vprašanjih.

Vesti o francosko-angleških dogovorih neresnične.

LONDON, 9. V dolnji zbornici je izjavil Bon-
nard Law v imenu vlade, da se med francosko
in angleško vlado niso vršili nikakoli pogovori za
obrambo Francije, če bi se Zedinjene države ne
hotele udeležiti angleško-francosko-ameriške zve-
ze za obrambo Francije v slučaju napada s strani
Nemčije, in da ne sklene vlada nikake obveznosti,
ne da bi se prej ne predložil tozadevni načrt
zbornici.

Nemška barvila v Angliji.

NAUEN, 9. »Times« naznanja, da so na
Angleško dospela prva nemška barvila, ki pa
ne bodo zadostovala, tako da bodo izdane za
nujne potrebe posebne dovolitve za uvoz
barvil.

Angleški upravniki v nemški vzhodni Afriki.

NAUEN, 9. V nemško vzhodno Afriko je
došel angleški upravniki. Nasledenci so bili
izgnani proti zahodu ter je bila njihova posest
izročena angleškim kolonistom.

Emir Faysal proglašen za kralja uedinjene
in neodvisne Sirije.

LONDON, 9. »Morning Post« poroča o veli-
kih izgledih, ki so se vršili te dni v Damasku
in drugih sirskih mestih proti tam nameščenim če-
tam. Siski kongres, ki se je vršil v Damasku, je
doznan, da nameravajo francoske čete zasesti
Begažo in Baalbek, ter je sklenil, sklicati ustavo-
dajno skupščino in proglašiti emira Faysala za
kralja uedinjene in neodvisne Sirije. Kongres je
tudi proglašil za sirskega gubernatorja generala
Lasin pašo, ki ga je po dal lord Alamy aretirati.
To je povzročilo veliko razburjenje, in množica
je priredila demonstracije, zahtevajoč, naj se Lasin
paša takoj izpusti. »Morning Post« smatra polo-
žaj v Siriji za zelo resen. Spominja ob tej priliki,
kako je prišel emir Faysal v Evropo, da prepriča
Anglijo in Francijo o nevarnosti novih ukrepov v
Siriji. Francoska vlada je opustila nameravano za-
sedbo Begaže in Baalbeka in upa se, da to pomiri
prebivalstvo, ker izgredi v Damasku so se vršili
še preden je bil znan sklep francoske vlade. Upa
se tudi, da pomiri emir Faysal s svojo vplivnostjo
sirske prebivalstvo.

Rudarska stavka dokončana.

NEW YORK, 9. Listi pišejo, da je rudarska
stavka, ki se je začela 31. oktobra in katere se je
udeležilo 400.000 delavcev, dokončana. Skupščina
zveznih načelnikov v Indianapolisu je sprejela
predloge predsednika Wilsona.

Ministrska kriza na Japonskem.

BEROLIN, 9. »Vossische Zeitung« poroča
iz Rotterdam: Kakor javlja »Daily Express«
iz Tokia, je vsled nesporazumljenj glede na-
daljnih odposiljatev japonskih čet v Sibirijo
na Japonskem nastala ministrska kriza.

Poraz socialnih demokratov v Kristijaniji.

KODANJ, 9. »National Tidende« javlja iz
Kristijanije: Pri volitvah v mestne svete so
doživeli socialni demokratje po vseh nor-
veških mestih občuten poraz. V kristijanskem
občinskem zastopu so socialni demokratje
nazadovale od 84 sedežev na 36.

Iz Italije.

Italijanska zbornica.

RIM, 10. Predsednik je priobčil zbornici, da je
poljska zbornica poslušala stoji navdušene ova-
cije državne maršala Pšudskega Italijansko-
poljskemu prijateljstvu, a nato se je po razpravi
o raznih predlogih začela razprava o odgovoru
na prestolni govor. Bogiano je naglašal pravico
delavskih strank brez razlike politične barve do
sodelovanja pri vrhovnem delovnem svetu.
Orano (stranka obnove) je polemiziral proti iz-
vajanjem socialista Bertinija in naglašal, da so-
cialistična stranka zapušča realna tla, ko hoče
zanesiti v Italijo vladavinske oblike drugih dr-
žav, ki žive v popolnoma drugačnih razmerah.
V odgovoru na prestolni govor bi bilo treba nagla-
šati voljo poljedelske Italije za osvoboditev iz-
pod pritiska velikih delavskih industrijskih or-
ganizacij.

Gracijadi naglašala potrebo revolucionarne ob-
nove. Delavski sloji so izgubili zaupanje in vla-
dajoče sloje in v sedanjio politično obliko, katere
zadnje opora je še ljudska stranka, ki je bila si-
cer proti vojni, a je po njenem izbruhu spekulirala
na njo. Zato hoče delavstvo vzeti vsi politično
moč v svoje roke. Govornik je zaključil s pro-
slavo ruske boljševske republike. Pri tej priliki
so socialisti vstali in klicali »Živio Lenin«.

Preiskava proti majorju Reinu.

»Gazzetta di Venezia« zanika vest lista »Avan-
ti«! o aretaciji majorja Reine, polkovnika Repetta
in starih subalternih častnikov D'Annunziovega
poveljstva. »Gazzetta di Venezia« priznava, da
je bil major Reina odstavljen od mesta načelnika
»eskega vrhovnega štaba, zaradi nekega slabot-
nega čina in da mu je poveril poveljništvo gre-
nadirskega bataljona, ki pa se je temu uprl. Ma-
jor Reina je nato zahteval, naj se uvede proti ne-
mu preiskava, ker mu je D'Annunzio dovolil. Ma-
jor Reina se smatra za lastni volji, do konca pre-
iskave za tretiranega.

Jugoslovanski glas o novem Italijanskem ministru za vnarje stvari

Splitska »Nova doba« piše:
Novi italijanski minister za vnarje stvari je razložil v ministerelem svetu program, ki ga hoče zasledovati pri zaveznikih za zadovoljivo in nemudno rešitev jadranskega vprašanja. Sicer pa ni prišlo nikakoli sporočilo o tem programu, tako da moremo le domnevati. A to ni naša stvar.

Imenovanje Scialoja za Tittonijevega naslednika je zavilo v veliko tajno. Po volilnem porazu nacionalistov, po izjavi italijanske vlade, ki je podpirala pustolovsko kretanje D'Annunziovega, bi bili morali logično pričakovati, da italijanska vlada ubere pot zdravljenja in pravičnosti. Zakaj je torej izbral Scialoja za naslednika Tittonija, moža čiste parlamentarne »fascije« v bivši zbornici, ki je predstavljal maksimalistično tendenco ob jadranskem vprašanju? Ali pa je moral Tittoni pasti, ker je morda preveč popuščal?

Članek naglašja v tem pogledu izjave nekaterih listov, vzporeljajo jih z D'Annunziovega podjejem, češ: če bi bilo prišlo štirindvajset ur kasneje, bi bila zadeta usoda Dalmacije. Potem pravi: »Komedijski v Zadrju in svobodno mučenje D'Annunziovega odposlanca v Rimu, njegovi razgovori v ministerelem svetu, vse to kaže, v zvezi z imenovanjem Scialoja, italijansko politiko v luči genoveškega spletkarstva. Sedaj začnemo na verjetnosti verjeti, glasom katere bi bil padec Tittonija v direktni zvezi z navzkrižjem med Wilsonom in večino ameriškega senata. Italija meni, da je taka politična konjunktura zanjo najboljša, zatojuje Tittonija z njegovimi kompromisi in predlogi, ter pošilja v osredje novega moža z bolj radikalnim programom. Ali, tu nastaja vprašanje, kako more ostati na svojem mestu Nitti, ki je bil povsem solidaren s Tittonijem in se je ob mnogih prilikah pokazal odločno nasproten maksimalističnemu programu parlamentarne zveze »fascije«? Morda v obrazložitvi svojega programa v novi zbornici bolj jasno označi svoje naziranje. Vsekakor je simptomatično dejstvo, da je socializem to politika preveč dvoumna in da ne prikriva svojega nasprotstva.

»Il Piccolo«, ki je ponatisnil ta članek splitskega lista, pravi, da so ta izjavljana tendenciozna in pristranska, ne piše pa nič konkretnega, da bi podkrepil to svojo trditve. S samim naglašanjem tendencioznosti in pristranosti ni še nič rečeno, nič dokazano. Vprašanje je splitskem listu je tako enostavno, tako naravno in zato tudi tako težavno, da »Piccolo« naglašanje le ovača, da ga ne more izpustiti. Prosim! Če je bila Tittonijeva politika kompromisov in predlogov tako slaba, da jo mora sedaj Italija zatajevati, ter da pošilja drugega moža, ki naj bo vodil drugačno politiko — in, če je Nitti popolnoma soglasen s to zgrešeno politiko, potem je tudi on zadet neizogibno! Če vendar in v kljub temu ostane na svojem mestu, in če sedaj izreče svojo solidarnost z novim ministrom za vnarje stvari, potem bomo vedeli, da se v političnem življenju Italije načela in smeri kaj lahko prilagajajo potrebam trenutka in se menjavajo kakor srca ob nedeljah. In na koncu vseh koncev moramo priti — posebno še z ozirom na načrt odgovora senata na prestolni govor — do logičnega zaključka, da vlada pravzaprav odobrova podjete D'Annunzija ter da je za tip zatajevala le zato, ker je hipna potreba tako zatajevala. Potemtakem ima splitski list vendar prav, ko pravi, da je taka politika dvojnična in dvoumna. A izkustva govore, da more taka politika pač donesati hipe in dozdnevne uspehe, da pa ne more donesati blagoslova.

Domače vesti.

Vofliški imeniki. Z ozirom na poročilo, da so v postojnskem in, kakor se sedaj čuje v loguškem okraju, županji morali razgladiti, da so vofliški imeniki razgrnjeni na pregled in da je treba do 15. t. m. zahtevati vpis, se opozarja na merodajne strani, da se našemu ljudstvu ni treba vznemirjati radi tega. Gre namreč za postopanje po italijanskem volilnem redu, ki nima tujak vsaj zasedati še nobene zakonite veljave. To postopanje torej tudi ne more imeti nobenih zakonitih posledic za politično volilno pravico domačega prebivalstva.

Postopnemu ravnanju v Trstu. Na naš list se je naročil Emil Fratik v Mirnu pri Gorici. Naročnino je oddal s poštno nakaznico na tankajšnje pošto dne 7. t. m., kakor je razvidno iz poštnega pečata. Listi pa se nam vračajo s pripombo »infinito« (odklonjeno), ali »sconosciuto« (nepoznano). Ali bo kdo verjel, da bi kdo, ki je naročil list in ga pošto plačal, potem odklanjal list? Izključeno je. Ker pa ta slučaj ni osamljen in imamo dan na dan take neprilike s pošto, stavljamo postopnemu ravnanju v Trstu, ali se mu ne zdi, da tako nemarno — ako ni kaj drugega bujsnega — pomenja skrajno brezobzirnost napram javnosti poleg tega, da ubija ugled državnih naprav in pa zaupanje prebivalstva do njih. Začeti čas je, da pošto ravnanstvo z odločnim činom napravi red v tem — Avglievem hlevu.

Vaša Prihoda. Praški »Narodni Listy« so pisali o zadnjem nastopu Vaše Prihode: Veliko čast večera si je stekel mladostni goslar Vaše Prihode, ki je že s svojim prvim nastopom obrnil nase pozornost kot odličnega tehniški in muzikalni talent. V času od svojega zadnjega nastopa je znemirno napredoval v vseh smereh. Njegova igra v koncertni Bransu ju Paganinija je dokazovala to z venkim taktom. Ton njegov je mogoben, njegova kontinela se širi do narastka, tehnika uspeva rešiti in dela iz mladostnega »goslarja« virtuozna brezhib. — »Narodni Politika«: Med našimi domačimi mladimi umetniki vzbuja Vaša Prihoda največje nade — kakor jih je še malokateri. Povzpenje se po najkrajši poti do mojstrstva. Na izvozanju Paganinija in Bransu je dokazal tehniško briljantnost. Povzpenje se k viškom virtuozičnosti.

Slovensko gledališče v Trstu.

35. predstava. Sezona 1919-20.

Danes, v četrtek, 11. decembra 1919, točno ob 20

Revizor.

Komedija v petih dejanjih. Ruski spisatelj Nikolaj Vasilevič Gogol. Prevod Ivan Vesel. Režiser Emil Kralj.

Ne očitaj zrcalu, če je obraz spačen.

Narodni pregovor.

do katere more dospeti le najzdravejša glasba in umetniška dozorlost. — »Hudební (glasbeni) Vestnik« pravi, da je Vaša Prihoda z mojstrskim izvajanjem obrnil nase pozornost vsega poslušalstva ter je poznavalce glasbe očaral s čarobno tehniko in izvajanjem. Vihar polvalve je grmel po dvorani. Bil je to velik uspeh za mladega virtuza.

Hrvatskim učiteljem v Istri. Daje se na znanje svim hrvatskim učiteljem v Istri, da se na odbor-skoj sednici od dne 7. t. m. iz razprave o današnjem položaju prihvatila jednoglasno sledeča rezolucija: Istarski učitelji, videč, da još nješu prihvaćeni njihovi zahtevi u celni, kako su gladi na dobu razloženi, stoje na stanovištu, da podnipošto ne mogu odustati od štrajka, dok ne budu predloženi zahtevi i prihvaćeni. Pohvalivši disciplinu, koja vlada među štrajkujućim kolegama, pozivljemo ih, da se ne daju nikakvim pretjama i obećanjima navesti na to, da pre odredbe Odbora odustanu od štrajka. Odbor budno prati sva raspravljanja, koja se tieču našega pitanja, te će svaki važni korak odmah javiti učiteljima. — Istodobno opozorujemo sve, i učitelje i šire općinstvo, da štrajkuju solidarno bez razlike svi učitelji u Istri, dakle i hrvatski i slovenski i talijanski. Svi su ustali na borbu za svoja prava. Dakle po-beđa je naša, jer je pravica na našoj strani. Nije su pokorili našu, da štrajkuju, samo nekolicina, i to talijanski učitelji na hrvatskim školama (!) te nekoli bivši hrvatski učitelji. — Odbor.

Slovensko gledališče. Danes, v četrtek, 11. t. m. točno ob 20, se uprizori krasno rusko delo. Gogoljev »Revizor«, komedija v petih dejanjih. Pisatelj, ki ga nam je predavatelj G. Štok pri tokovnem predavanju natančno opisal, nam jamči za popoln uspeh te Gogoljeve najboljšje gledališke igre. Igra se vrši v letih 1830—40 v pokrajinskem ruskem mestecu. Ob tej priliki nastopi ves ansambl. Vstopnice so v predprodaji pri gledališki blagajni v veži Narodnega doma.

Sadnih dreves en vazon je že prišel. Naročniki naj si jih takoj dvignejo oziroma pridejo ponje z vozom k Tržaški kmetijski družbi, Via Fabio Filzi 10. To so lepa letna jabolka, hruske, bosanske češnje itd.

»Vedež«. Misel — založiti in izdati splošni žepni koledar, ki bi prinašal letno vsakovrstne podatke, posebno statistične in razno drugo zabavno in poučno gradivo — je bila gotovo srečna. To misel je vresničil g. J. Štok, ki izdaja leto za letom tak koledar pod imenom »Vedež«. Če primerjamo dosedaj izšle »Vedeže«, opazimo, da se ta koledar izpolnjuje od leta do leta; posebno pa moramo priznati, da »Vedež« za leto 1920, prekaša svoje prednike! Razdeljen je na štiri dele in sicer: 1) za vsaki dan, 2) statistika, 3) zabava in pouk in 4) zapisnik. Poleg vsakovrstne vsebine, ki zajema vsakogar, posebno statistični podatki, prinaša »Vedež« skrbno sestavljen seznam tujk, ki jih vsakdo rabi v raznih prilikah. Splošno rečeno: »Vedež« je praktičen, zanimiv, vsakdanji žepni koledar, koristen za uradnika, trgovca, obrtnika, kmetovalca, ali rokodelca. Za leto 1920, je »Vedež« zvišal svoja darila na število 100. Cena lično vezani obliki je 2 L.

Plesna šola za člane in članice Sokola v Trstu se bode vršila vsako nedeljo od 10 do 12 v prostorih Slovenske čitalnice. Vstop samo proti izkazilu s člansko legitimacijo.

Mestna zastavljavnica. Danes predpoludne se bodo razprodajali razni dragoceni predmeti, zastavljeni meseca februarja 1919, na zastavne listke serije 144 od št. 202.401 do št. 204.100, popoldne pa nadragoceni predmeti iste serije, zastavljeni meseca marca 1919.

Kdo ve kaj? Pogreša se od 26. avgusta 1914. Ludovik Bandaž, ki je bil vojak 97. pešpolka, IX. Feldkomp. bivše avstroogrške vojske na ruski fronti. Kdor bi kaj vedel o njem, se v ljudo na-proša, da sporoči na naslov: Ivan Bandaž, v Ročanju (baraka) pri Kamalu (onkraj Gorice).

Zadušila bi se bila, Marija Katicic, stara 70 let, stanujoča v majhni sobici v ulici Molin a vento 14, si je včeraj zakurila poč s premogom, da bi si nekoliko ogrela mrzlo stanovanje. Ljudje, ki so sli mimo njeneza stanovanja in vdeči, da je starka doma, so pogledali v kuhinjo in opazili gost dim; stopili so v sobico, kjer je starka ležala v nezvesti na postelji. Poklicali so zdravnika rešilne postaje, ki je dal starki prvo pomoč, da je zamogla priti kmalu k sebi.

Srčna kap. Včeraj popoldne je prispel v Trst Roman Jan Fiescuhi, star 64 let, ki se je vračal iz Amerike v domovino; ko je stopil na miramarsko cesto, ga je nenadoma udela srčna kap. Revez je padel nezavestno na tla. Prihletel je zdravnik rešilne postaje, ki je ugotovil smrt. — Truplo so prenesli v mrtvašnico k Sv. Justu.

Včeraj dopoldne so aretirali v ulici Orologio dve prostitutki, Ivanka Streničičeva, stara 21 let, in Ana Vičičeva, stara 23 let, obe stanujoči v ul. Crosada 12, ker sta skrivali Artura Puciniija, dezertarja od 4—5 mesecev.

Porotno sodišče.

Nepopolniji tat.

Včeraj predpoludne se je nadaljevala razprava proti Marcellu Micheluzziu. Govorilo se je o Micheluzzijevem premoženju; ugotovljeno je bilo, da ima obtoženeč hišo, ki je vredna približno 60.000 lir, in avtomobil 30.000 lir. Na razna vprašanja, ki mu jih je postavil predsednik, je obtoženeč čudno odgovarjal; kiel je neprenehoma ter naglaval predsednika z besedami »Dragi prijatelji, ljubni tovariši« itd. Trdil je, da ni izvršil nobene tatvine, česar mu tudi ni treba početi, ker je bogat. Tu je pripomnil njegov branitelj odv. dr. Robba, da znaša Micheluzzijevo premoženje okoli pol milijona lir.

Zaslišana sta bila nato psihiatra dr. Pastrovich in dr. Canestrini, ki sta izjavila, da je Micheluzzi degeneriran in nemoralen človek, ki je odgovoren le v omejeni meri za zločine, ki se mu pripisujejo. Dr. Pastrovich zatrjuje, da ima obtoženeč vse degenerativne znake, ki karakterizirajo zločinke. Vendar pravi dr. Canestrini, da ne more biti človek, ki izvrši tako tatvino in ki si je nakopičil tako bogastvo, neodgovoren za svoje čine.

Državni pravdnik je na kratko opisal Micheluzzija, ki je znan vliomilec in tat, kateri se sedaj izdaja za umobolnega, da bi se na ta način izmazal iz zadrege; vse njegovo obnašanje gled sodiščem je le pretvarjanje. Zahteva njegovo obsodbo. Micheluzzijev branitelj se je skliceval na ab-normalno stanje svojega branjenca in trdil, da je

obtoženeč neodgovoren za svoj prestop ter zahteval, naj se Micheluzzi oprosti.

Na podlagi izreka porotnikov, ki so pritrldili vsem vprašanjem, je bil obsojen Micheluzzi na 2 leti težke ječe.

Borzna poročila.

Trst, 10. decembra 1919.

Tečaji:

Jadranska banka	250—	255
Cosulich (Anstroamericana)	535—	540
Dalmatia (Parobr. dr.)	310—	320
Gerolimich	1300—	1350
Lloyd	930—	950
Lussino	1400—	1450
Martinolich	340—	350
Navigazione Libera Triestina	1340—	1380
Oceania	405—	420
Premuda	530—	540
Tripcovich	510—	520
Ampelea	410—	430
Cement Dalmatia	305—	310
Cement Spalato	410—	430
Čistilnica petroleja	2075—	2125
Čistilnica riža	265—	270
Krka	365—	370
Ladjedelnica v Tržiču	350—	comprat.
Tržaški Tramway	226—	230
Tržaška tvornica olja	850—	850

Svlicarski tečaji.

ZENEVA, 9. Lira 37'95; marka 9'60; krona nova 3'50, stara 2'70; angl. funt 19'10; franc. frank 43'30; am. dolar 5'01'1/2.

ZENEVA, 10. (S.) Lira 39'20; nemška marka 10'95; avstr. krona, nova 3'50, stara 2'85; angl. funt 19'60; franc. frank 45'50; amer. dolar 5'06.

Poziv na noveletno voščilo.

Prosim vse naše cenjene inzerente, čitatelje in sploh vse one osebe, ki želijo uvrstiti v našem listu NOVOLETO VOŠČILO, za dan novega leta, naj se pravočasno javijo ustmeno ali pisмено podpisnemu, ker prekasne naročbe ne bomo sprejemali ako ne bomo imeli prostora v listu. — Novoletno voščilo za 1. januar 1920. v obliki vizitke stane 15 Lir. Inzer. oddetek Edinosti.

Poslano*)

Tovarna piva »DREHER« pozivlja vse cenjene odjemalce, ki imajo v svojih prostorih razkaznice svoje lastnine, vsakovrstne oblike, ki nosijo napis »PIVO DREHER«, da jih takoj naznanijo uradu za kolkovanje, palača finančnega ravnateljstva trg Chiesa Evangelica.

S tem spadaj podpisana odklanja vsako odgovornost za opustitev ali zamudo predpisane naznanila in v slučaju kazni.

Tovarna piva »DREHER«.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu veleza zakon.

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda Najmanjša pristojbina 1 L.—. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša prisvojina 1 L.—.

PRODA se kuhinjska steklena omara. Naslov ul. S. Giacomo in monte št. 5, I. 4462

PRODA se po ugodni ceni več zimskih modskih maj ter nov ovratnik. Rieger, ul. Commerciale št. 3, mednastr. 4463

PRILožNOST! Modistiinja nareja in prenareja klobuke Cene zmerno. Ul. Udine št. 31, I. levo. 4465

PRODA se po ugodni ceni 6 sodov od 4-5 let starih po 360 do 380 L. Lokev št. 72 pri Divači. 4466

DVA ČOLNA za lov popolna z vsem orodjem, mnogo mrež, namreč: »metalde, sgauberi, pasellere, cagnolere, tartane« itd. se prodasta. Ul. sv. Frančiška št. 10, Milbečič. 4464

PRODAJO se po ugodni ceni citre. Barkovlje, nabrežje št. 122. 4457

MLADENIC, 30 let star, v stalni službi, želi znanja v svrhu ženitve z gospodično enake starosti, s premoženjem ali gotovino. Pismente ponužbe na ins. odd. Edinosti pod »4434«. 4434

DRUŽINA, 3 osebe, oče in 2 hčeri, vsi v službi, išče priletno žensko, ki bi nastopila službo kot družinska gospodinja. Naslov pove ins. oddetek Edinosti. 3344

POPOLNOMA nova ameriška pisalna miza se prodna Rojan, Scalasanta št. 221, Smrkoli. 4460

LEPO SOBO s hrano, uporabo kopalnice in če mogoče tudi glasovirja, kče uradnica pri boljši družini. Ponudbe pod »Zračna soba« na ins. odd. Edinosti. 4448

GOSTILNA v bližini Trsta se odda v najem. Pismente ponudbe na ins. odd. Edinosti pod »Ugodnost«. 4430

SREBRN DENAR kupujem po najvišjih cenah v vsaki množini. Pričenjamo od 100.000. Garibaldi trg št. 3 (prej Barriera.) 4341

KROJACNICA Avgust Stular ul. S. Francesco d'Assisi št. 34. III. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 3367

Vsi oni, kateri nam po prejemu računa od našega inzeratnega oddelka pošljejo denar, naj blagovole napl-sati na odrezek poštne nakaznice, — številko dotičnega računa. —

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

prej dr. BODO.

Zobozdravnik dr. E. CLONFERO

— in —

dentist STANKO PERHAVEC

Trst, trg Goldoni št. 11, II. nadstr. sprejemata od 9-12 in od 15-19.

Izdiranje zob brez bolečin, zobovja, zlati mostovi brez neba, reguliranje zob in zlate krone.

Vsa dela se izvršujejo po moderni tehniki

Pisarna odvetnika

Dr. Ivana M. Čoka

se je preselila

v ul. S. Giovanni 14, II.

PFaff Stroji za šivanje in vezanje pravi nametli vzorci Seidel & Neumann in Singer & Gasser Trška ustanovljen 1. 1873 FRANCESCO BEDNAR Trst, ul. Campanile 19

Vj k sv. Jakubu v soboto, 13. t. m. na PLESNI VENČEK

ki ga priredi

skupina »Viktor Parma«.

Razporečenj. Tekma vaček. Te ma razglednic. Začetek ob 20 do 2. — Odbor.

Jakob Vatovec

Trst, ulica Torre bianca št. 19

naznanja svojim cenj. odjemalcem da mu je dospel prvi vagon

»Kranjskega« KISLEGA ZELJA.

ZOBOZDRAVNIŠKI KABINET

ulica Chiozza št. 5, I. nadstr.

Sprejema od 9—13 in od 15—17. Izvršujejo se umetni zobje v kakršnemkoli sistemu z nebom in brez neba po moderni tehniki.

Dr. F. Tamburini

MARIO MORO, tehnični vodja.

— TVRDKA —

Alarico Lantschner

v Trstu, Via Roma 28 (bivša ul. delle Poste) vogal ul. Giorgio Galatti. Zraven velike pošte. — Telefon 198.

Dvokolesa, motorna kolesa, pri-tikline, pnevmatični predmeti. Popravila. — Delo solidno.

— Delo solidno.

ZOBOZDRAVNIK

D. MRAČEK TRST

Corso 24, I. nadstropje

Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.

Krozholetno izdiranje zob, pmohtiranje in umetni zobje

POZOR! Plačam za srebrn denar najvišje cene, tudi večje kot drugi trgovci.

ALBERT POVK, urar ul. Manzoni 17, vr. 2, pritl.

Izšel je: Kdo?

„VEDEŽ“

Ta splošno priznani in edini žepni koledar v zasadenem ozemlju — »VEDEŽ« za leto 1920 prinaša vse polno najzanimivejših statističnih in drugih podatkov in vsakovrstnih zabavnih in poučnih spisov. — Z eno besedo: prihaja s polno torbo najzanimivejše vsebine, tako, da mu ne more niti sam sv. Miklavž konkurirati, posebno ker je določit za prihodnje leto svojim srečnim čitateljem 100 krasnih dobričkov. Prodaja se v založni knjigarni J. ŠTOKA, Trst, ulica Milano št. 37. — Preprodajalci dobijo popust.

Te dni izide

„Gospodinski koledar“.

Kar je človeku ura, to je skrbni in pridni gospodinj. »Gospodinski koledar«.

Išče se

knjigovodja:

z dolgo trgovsko prakso, večje italijanskega, nemškega in hrvatskega dopisovanja, za vinsko tvrdko. — Predstaviti se je od 10 do 12, Riva N. Sauro št. 20.

ZALOGA UR IN ZLATANINE ... na veliko izbero se vdobi pri A. POVKH v Trstu FRG GARIBALDI (HARRIERA) 8.

UMETNI ZORJE z in brez čeljusti, zlate krone in tudi obrobki VILHEM TUSCHER

Trst, ul. 30. oktobra (ex Casernar) 13, u Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

JADRANSKA BANKA

Deln. glav. K 30.000.000, Rezerva K 3.500.000

Centralni: TRST

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolaj 9

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotar, Ljubljana, Metković, Opuzja, Split, Šibenik, Zadar

Elspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno strogo spajajoče posla

Sprajama vloge

na hranilne knjižice proti 1/2% letni obrestim v bančnoro-prometu proti 1/2% letni obrestim. Za odpoved navezane zneske sprejema po najugodnejši pogojini, ki se imajo pogoditi od slučaju do slučaju.

Daje v najem varnostna prebala (Cassa di Risparmio).

Blagajna posluje od 9.30—12.30 in 14.30—16

Proda se lepa, skoraj nova

HIŠA

v najbolj zdravi, solnčnati legi Trsta.

Hiša ima 3 nadstropja in pritličje, skupaj 8 stanovanj; vsako stanovanje ima 4 sobe, sobico in kuhinjo, vodno napeljavo, plin in električno luč. Pred hišo je lep vrt.